

METODICKÉ DOPORUČENÍ MŠMT K PRÁCI UKRAJINSKÝCH ASISTENTŮ PEDAGOGA (UKR AP) VE ŠKOLÁCH

Cílem tohoto metodického doporučení je na základě požadavků ze škol stručně specifikovat předpoklady pro práci ukrajinských asistentů pedagoga ve školách a náplň jejich práce jednak z pohledu vedení škol a jednak z pohledu samotných ukrajinských asistentů pedagoga¹.

Metodické doporučení navazuje na [materiál](#), který stanovuje podmínky pro financování ukrajinských asistentů pedagoga ve školách v roce 2022 a je rovněž výchozí pro pokračování financování v roce 2023.

KVALIFIKAČNÍ PŘEDPOKLADY UKR AP

Asistent pedagoga je pedagogickým pracovníkem a musí splňovat **odbornou kvalifikaci** stanovenou pro asistenta pedagoga. Podrobnější informace jsou uvedeny v [Informaci k možnostem zaměstnávání ukrajinských občanů na pozici pedagogického pracovníka](#).

Pokud škola využije [další finanční prostředky stanovené MŠMT](#) na ukrajinského asistenta pedagoga, musí tento asistent pedagoga splnit odbornou kvalifikaci podle § 20 odst. 1 zákona o pedagogických pracovnících.

Znalost českého jazyka se ověřuje pouze rozhovorem s ředitelem školy. Aby mohla spolupráce všech aktérů ve škole fungovat efektivně, je pro UKR AP alespoň základní znalost českého jazyka nezbytným předpokladem.

ROLE UKR AP VE ŠKOLE

Primární rolí UKR AP je v první fázi zejména seznámení dítěte/žáka cizince² s prostředím školy, s jeho právy a povinnostmi a podpora dítěte/žáka v tom, aby měl/o ve škole pocit bezpečí a důvěry. UKR AP zajišťuje přímou podporu těchto dětí a žáků při vzdělávání, poskytuje metodickou podporu učitelům, pomáhá odstraňovat jazykové a kulturní bariéry ve třídě i škole, snaží se o vytváření pozitivního klimatu ve třídě a spolupracuje s rodinami těchto dětí/žáků. Všem zúčastněným poskytuje zpětnou vazbu o tom, jak se integrace dítěte/žáka daří.

UKR AP Z POHLEDU VEDENÍ ŠKOLY

Vedení školy by mělo zejména obdobně jako u ostatních pedagogických pracovníků **vytvářet vhodné podmínky** pro činnost UKR AP ve škole, tzn. seznámit jej se všemi důležitými informacemi, poskytnout mu pro jeho práci vhodné zázemí a nabídnout pomoc v případě potřeby řešit jakýkoliv problém.

UKR AP Z POHLEDU PEDAGOGICKÝCH PRACOVNÍKŮ

Smyslem přítomnosti UKR AP je podpora při začleňování dítěte/žáka, které/který se musí adaptovat na nové prostředí a podpora učitele, který působí v dané třídě. Pokud je spolupráce dobře nastavená, přináší to prospěch všem aktérům a snižuje se zátěž učitele, který se může soustředit plně na vzdělávání, které je zároveň možné ve větší míře individualizovat.

Pro budoucí spolupráci je nezbytné, pokud si učitel s asistentem hned na počátku jasně vymezí okruh činností, které jsou od asistenta pedagoga očekávány a co jsou naopak činnosti, které asistentovi nepřísluší.

V základní škole by měli mít učitel a asistent možnost se společně připravovat na výuku a řešit vzdělávací potřeby konkrétních žáků. Ideální je každý den po vyučování věnovat určitý čas zhodnocení práce žáků za daný den a naplánování práce na den další. Asistent by měl vždy vědět, čeho se bude výuka v daný den týkat, na čem a jak bude se žáky pracovat.

¹ Připraveno s využitím materiálu „Stručný průvodce pro asistenty podporující děti a žáky z Ukrajiny“ (NPI ČR, 2022)

² Cizincem se rozumí osoba, které byla v ČR poskytnuta dočasná ochrana v souvislosti s válkou na Ukrajině.

ČINNOSTI, KTERÉ SE OD UKR AP OČEKÁVÁJÍ:

Role ukrajinského pedagoga v konkrétní třídě se může lišit nejen mezi jednotlivými školami, ale rovněž v rámci jedné školy. Velmi se liší činnosti UKR AP v předškolním vzdělávání, na prvním nebo druhém stupni ZŠ, případně na SŠ. Obecně lze uvést, že úkolem UKR AP je zejména:

- seznámení dítěte/žáka s prostředím školy a se všemi důležitými informacemi o škole (školní a třídní pravidla, rozvrh hodin, režim dne, organizace školního roku, školní stravování, školní družina, kroužky, pravidla hodnocení, nezbytné pomůcky apod.)
- plánování výuky ve spolupráci s učitelem (ZŠ, SŠ)
- příprava metodických zdrojů a pomůcek pro výuku
- spolupráce s učiteli jednotlivých předmětů (ZŠ, SŠ)
- motivace dětí/žáků cizinců k zapojení do třídního kolektivu a k učení
- pomoc při překonávání jazykové bariéry
- práce s dítětem/žákem dle zadání učitele
- upozornění učitele na nejrůznější problémy dítěte/žáka a spolupráce při hledání řešení
- pomoc žákům s vypracováním domácích úkolů (ZŠ, SŠ)
- komunikace se zákonnými zástupci:
  - vysvětlit základní odlišnosti českého vzdělávacího systému od ukrajinského systému,
  - seznámit je se všemi důležitými informacemi o škole, školní družině, školním stravování, kroužcích atd.,
  - konzultovat průběžně vzdělávací potřeby a pokroky dítěte/žáka,
  - předat v případě potřeby kontakty na odborníky (školní psycholog, výchovný poradce apod.)

MIMO KOMPETENCE UKR AP JE ZEJMÉNA:

- samostatné plánování a organizace vzdělávání
- samostatné vzdělávání dětí/žáků (ve třídě nebo mimo třídní kolektiv)
- vzdělávání ukrajinských dětí/žáků v českém jazyce
- řešení výchovných problémů (role UKR AP je pouze podpůrná)
- hodnocení žáků

MOŽNOST DALŠÍHO VZDĚLÁVÁNÍ PRO UKR AP

- **NPI ČR** – <https://www.npi.cz/vzdelavani>
- **Člověk v tísni** – [online kurzy](#) češtiny pro ukrajinské asistenty pedagoga
- **Centrum pro integraci cizinců** – [online kurzy](#) češtiny
- Aktivity neziskových a dalších organizací

ODKAZY NA DALŠÍ METODICKÉ MATERIÁLY:

- <https://ukrajina.npi.cz/files/strucny-pruvodce-ap.pdf>
- <https://ukrajina.npi.cz>
- <https://inkluzivniskola.cz/publikace-pro-dap>